N:o 100.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående reglering af löneförhållandena m. m. vid kontroll- och justeringsstyrelsen; gifven Stockholms slott den 26 februari 1909.

Under åberopande af härvid fogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen, att

ej mindre, med öfverförande af den nuvarande kontroll- och justeringsstyrelsen å ordinarie stat under benämning kontrollstyrelsen,

dels godkänna följande förslag till aflöningsstat för kontrollstyrelsen att tillämpas från och med år 1910:

	Kronor				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Ortstillägg.	Summa.	
Öfverdirektören och chefen	5,700	2,500	800	9,000	
1 öfveringenjör	4,200	2,000	600	6,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 d:o	4,200	2,000	600	6,800	
1 ledamot och sekreterare	4,200	2,000	600	6,800	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
Till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrifning m. m.	—	—	—	6,600	
Summa	—	—	—	37,200	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

dels godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner, nämligen:

att innehafvare af ordinarie befattning i kontrollstyrelsen skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af ämbetsverket eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende äfvensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom självständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål öfverflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie befattning i kontrollstyrelsen icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registreradt, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår chef eller ledamot, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, kontrollstyrelsen, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som erhållit förordnande att uppehålla befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke af kontrollstyrelsen pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej kontrollstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester, under iakttagande att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från det att han, efter förordnande, tillträdt motsvarande befattning i kontroll- och justeringsstyrelsen, vaktmästaren därjämte äfven den tid, hvarunder han varit såsom ordinarie vaktmästare anställd inom finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att styrelsens chef och ledamöter äga årligen, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester, en hvar under en och en half månad;

att vid afgång från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller

minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels i riksstaten under sjunde hufvudtiteln uppföra ett ordinarie anslag till kontrollstyrelsen å 37,200 kronor;

dels ock medgifva, att alla expenser vid kontrollstyrelsen må bestridas af det under sjunde hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsafgifter;

än äfven, under förutsättning att hvad sålunda föreslagits beträffande kontrollstyrelsen vinner Riksdagens bifall, minska det å sjunde hufvudtiteln för finansdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli uppförda ordinarie anslag med de till aflöning åt den ordinarie personalen vid finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå anvisade belopp, tillhopa 15,200 kronor, hvilka för närvarande disponeras till bestridande af kostnaderna för kontroll- och justeringsstyrelsen;

kommande vid bifall till sistberörda förslag det för nämnda afdelning af Kungl. Maj:ts kansli i riksstaten uppförda ordinarie anslag, 70,300 kronor, att nedsättas till 55,100 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Carl Swartz.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1909.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
grefve EHRENSVÄRD,
MALM.

— —

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz anförde i underdånighet:

Vid föredragning förut denna dag af löneregleringskommitténs betänkande af den 8 december 1908 angående reglering af löneförhållanden m. m. vid mynt- och kontrollverken samt kontroll- och justeringsstyrelsen, i hvad betänkandet angår förstberörda båda verk, har Eders Kungl. Maj:t beslutat, att proposition i ämnet skall till Riksdagen aflåtas. Nämnda proposition afser, bland annat, att till det ämbetsverk, som är afsedt att träda i stället för de nuvarande mynt- och kontrollverken, skulle från kontroll- och justeringsstyrelsen öfverflyttas öfverinseendet öfver justeringsväsendet.

Då jag nu går att anmäla löneregleringskommitténs förevarande betänkande, i hvad det afser reglering af löneförhållandena m. m. vid kontroll- och justeringsstyrelsen, samt att i anledning däraf afgifva förslag, torde jag därför icke behöfva på något mera ingående sätt beröra frågan angående öfverinseendet öfver justeringsväsendet i riket.

Kontroll- och justeringsstyrelsens tillkomst.

Beträffande den nuvarande kontroll- och justeringsstyrelsens uppkomst anser jag mig, under hänvisning i öfrigt till den i löneregleringskommitténs betänkande lämnade utredning, böra erinra om följande.

I skrifvelse den 12 maj 1906, i anledning af väckta motioner om viss ändring i förordningen angående tillverkning och beskattning af maltdrycker m. m., anhöll Riksdagen, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till förändrade bestämmelser rörande kontrollen vid brännvins-, socker- och maltdryckstillverkningen i syfte att, med bibehållande af nödig effektivitet, åstadkomma större enhetlighet i kontrollens organisation och minskade kontrollkostnader.

Den 8 mars 1907 aflät Kungl. Maj:t till Riksdagen tre särskilda propositioner med förslag till förordningar angående tillverkning af brännvin, angående tillverkning och beskattning af maltdrycker, samt om beskattning af socker. Enligt dessa författningsförslag skulle öfverinseendet öfver kontrollen öfver tillverkning af brännvin, öfver bryggerikontrollen i riket och öfver kontrollen vid sockerbeskattningen, för såvidt kontrollen i sistnämnda hänseende icke ankomme på tullverket, utöfvas af ett självständigt ämbetsverk, benämndt kontroll- och justeringsstyrelsen.

Den 15 mars 1907 aflät Kungl. Maj:t proposition till Riksdagen angående bestridande af kostnaden för en kontroll- och justeringsstyrelse m. m. Vid underdånig anmälan af nämnda ärende framhöll jag, med erinran om de åligganden, som enligt instruktion och sedermera meddelade föreskrifter tillhörde kontroll- och justeringsbyrån och därstädes anställda byråchef, byråingenjör och kanslisekreterare, att det var chefen för kontroll- och justeringsbyrån, som egentligen hade att utöfva öfverinseendet öfver kontrollen vid brännvins-, maltdrycks- och sockertillverkningen. Honom tillkom nämligen förmanskapet öfver hela den vid nämnda kontroll anställda personal, liksom det ock tillhörde honom att meddela de närmare föreskrifter, som, utöfver hvad i gällande författningar funnes stadgadt, erfordrades med afseende å kontrollens utöfvande. Denne tjänsteman kunde därför i själfva verket för det dåvarande sägas vara den centrala kontrollmyndigheten.

I enlighet med de nyssnämnda, för Riksdagen framlagda författningsförslagen skulle, såsom nämndt, det åligga den nya kontroll- och justeringsstyrelsen att utöfva öfverinseendet öfver kontrollen vid tillverkningen och beskattningen af brännvin, maltdrycker och socker, beträffande sockerbeskattningen med den inskränkning, som följde af gällande bestämmelser rörande tullverkets befattning med kontrollen. Därjämte skulle styrelsen handhafva öfverinseendet öfver justeringsverket i riket samt utöfva den befattning med kontrollen öfver försäljningen af brännvin, som då tillkom chefen för kontroll- och justeringsbyrån.

Kontroll- och justeringsstyrelsen skulle sålunda hafva att beträffande nämnda grenar af förvaltningen utöfva enahanda åligganden och befogenheter, som då tillhörde kontroll- och justeringsbyrån och särskildt dess chef.

Därutöfver skulle emellertid en i vissa hänseenden vidgad befogenhet tillkomma den nya styrelsen. Sålunda skulle den öfverkontrollörerna då åliggande inspektionen öfver sockerfabrikerna utöfvas direkt från den centrala kontrollmyndigheten samt befattningen såsom öfverkontrollör vid brännvins- och maltdryckskontrollen i Stockholm jämte angränsande trakter bestridas af en utaf den nya styrelsens egna tjänstemän.

Därjämte skulle bestämmandet af tjänstgöringsområden för öfverkontrollörerna samt för justerare af mått och vikt, konstituerande af justerare och justeringskontrollörer, inkallande af öfverkontrollörer till tjänstgöring äfvensom vissa andra ärenden öfverflyttas från chefen för finansdepartementet till den nya centralstyrelsen.

Redan då hade det sedan 1906 års höst införda förändrade systemet för beskattning af socker gjort en förstärkning af kontroll- och justeringsbyråns arbetskrafter önsklig, på det att öfverkontrollörernas befattning med sockerkontrollen måtte kunna öfverflyttas på den centrala kontrollmyndigheten. Därest denna öfverflyttning beslutades, blefve det därför nödvändigt, att det nya ämbetsverket utrustades med arbetskrafter något större än dem, hvaröfver kontroll- och justeringsbyrån förfogade.

Visserligen skulle i följd af byråns ombildning till ett självständigt ämbetsverk handläggningen af sådana på Kungl. Maj:ts pröfning ankommande mål och ärenden, hvilka tillhörde byrån och fortfarande skulle tillhöra Kungl. Maj:ts afgörande, icke vidare komma att tillhöra den nya styrelsen i den form och på det sätt, som dittills varit fallet.

Den minskning i göromål för vissa af styrelsens tjänstemän, som uppstode i följd häraf, skulle emellertid blifva skäligen ringa i jämförelse med den ökning, som naturligen blefve en följd af förläggandet

af viktiga delar af själfva kontrollens utöfning till den centrala myndighetens egna tjänstemän.

Till närmare belysning af omfattningen af de göromål, som tillhörde kontroll- och justeringsbyrån utöfver arbetet med de på Kungl. Maj:ts pröfning ankommande mål och ärenden, nämnde jag, att antalet ärenden, hvilka handlades af byrån utan föredragning inför Kungl. Maj:t, under åren 1904—1906 i medeltal för hvarje år uppgått till 1,746, och att dessa föranledt likaledes i medeltal 1,797 från byrån utgångna skrifvelser eller andra expeditioner. I nyssnämnda ärenden hade dock icke inräknats det stora antal uppgifter och rapporter, som regelbundet inkomme till byrån och där underkastades statistisk bearbetning, ej heller de talrika justeringar af mått och vikter m. m., som där förekomme.

För genomförandet af den föreslagna nya organisationen erfordrades därför otvifvelaktigt en större personal än den, som då förefanns inom kontroll- och justeringsbyrån. Ökningen syntes dock kunna begränsas till ytterligare en tekniskt bildad tjänsteman.

Såsom jag förut antydt, hade jag ansett landtbruksstyrelsen lämpligen kunna i vissa afseenden tjäna till förebild vid organisationen af det nya ämbetsverket, och jag hade därvid tänkt mig, att den nya kontroll- och justeringsstyrelsen skulle bestå af, förutom chef med benämningen öfverdirektör, tre ansvariga ledamöter, däraf två tekniskt bildade (öfveringenjörer) och en med civil tjänstemannautbildning (sekreterare).

Öfverdirektören, hvilken, då göromålen inom ämbetsverket tillstadde det, borde företaga inspektionsresor för kontrollens öfvervakande, skulle i regel vara ensam beslutande och ledamöterna föredragande inför honom, öfveringenjörerna i tekniska och sekreteraren i öfriga ärenden, med rätt och skyldighet för föredraganden att, om han hyste afvikande mening, låta anteckna densamma till protokollet. I öfverensstämmelse med hvad inom de efter byråsystemet organiserade ämbetsverk i allmänhet vore fallet, borde emellertid vid handläggningen af vissa viktigare ärenden, förutom föredraganden, ytterligare en af de öfriga ledamöterna vara närvarande och deltaga i ärendenas behandling.

Utom den föredragning, som skulle tillhöra de tekniska ledamöterna, borde den ene af dem jämväl enligt öfverdirektörens bestämmande tid efter annan företaga inspektionsresor för öfvervakande af kontrollen öfver sockertillverkningen och den andre eller möjligen båda, efter viss fördelning, utöfva den tillsyn öfver brännvins- och maltdryckstillverkningen i Stockholm och närmast däromkring liggande områden, som eljest tillkomme öfverkontrollör. Dessutom skulle öfveringenjörerna, liksom byrå-

ingenjören vid kontroll- och justeringsbyrån, förrätta erforderliga justeringsarbeten äfvensom besörja anskaffandet af nödiga kontroll- och justeringsredskap samt handhafva vården om dessa m. m.

Sekreteraren skulle, utom honom åliggande föredragning af alla de ärenden, hvilka icke vore af teknisk natur, hafva att uppsätta alla styrelsens utlåtanden och expeditioner, som icke öfverlämnades till öfveringenjörerna, äfvensom i öfrigt fullgöra de åligganden, som eljest i allmänhet tillkomme registrator och arkivarie m. m.

Med en organisation genomförd i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af mig sålunda angifna grunder, ansåg jag den centrala kontrollmyndigheten blifva i flera afseenden bättre skickad för sin uppgift, än när ansvaret för öfverinseendet öfver kontrollen hufvudsakligen hvilade på en enda tjänsteman, den inom kontroll- och justeringsbyrån anställda byråchefen.

Jag hade förutsatt, att den nya kontroll- och justeringsstyrelsen skulle träda i verksamhet den 1 januari 1908. Enär emellertid den förändrade organisationen af kontrollen i öfrigt icke kunde träda i tillämpning förr än under samma års höst, då nya tillverkningsår toge sin början, syntes med tillsättandet af den ene af öfveringenjörerna, hvilken företrädesvis skulle hafva till uppgift att utöfva kontrollen öfver sockertillverkningen, kunna anstå till den 1 juli 1908, då de direkta förberedelserna för kontrollens omläggning egentligen komme att vidtaga.

Af förut antydt skäl ansåg jag den nya styrelsen tills vidare icke böra uppföras å ordinarie stat.

Liksom jag ansett det nya ämbetsverket lämpligen kunna organiseras efter landtbruksstyrelsens förebild, syntes mig i afvaktan å en blifvande mera definitiv löneregler löneförmånerna för tjänstinnehafvarna i det nya ämbetsverket lämpligen kunna tills vidare bestämmas efter enahanda förebild. I enlighet därmed skulle aflöningen komma att utgöra för chefen 7,000 kronor, däraf 5,000 lön och 2,000 tjänstgöringspenningar, samt för hvar och en af de tre ledamöterna 4,500 kronor, däraf 3,000 lön och 1,500 tjänstgöringspenningar.

För nödig betjäning vid ämbetsverket erfordrades en vaktmästare med aflöning af 800 kronor, däraf 500 lön och 300 tjänstgöringspenningar.

Till dessa aflöningsförmåner borde för styrelsens ledamöter samt vaktmästaren jämväl komma ålderstillägg, för de förstnämnda med 500 kronor efter respektive fem och tio års tjänstgöring samt för vaktmästaren med 100 kronor efter fem års tjänstgöring.

Vaktmästaren borde därjämte, i enlighet med hvad eljest gällde, vid-

kännas löneafdrag med 150 kronor, därest han åtnjöte förmånen af fri bostad.

Så länge dyrtidstillägg utginge till andra statens tjänstemän och betjänte, syntes sådan förmån böra tillkomma äfven kontroll- och justeringsstyrelsens personal enligt enahanda grunder, som eljest vore föreskrifna. Därjämte borde såväl chef som ledamöter tillerkännas rätt till semester, hvar och en under en och en half månad af året.

Det å finansdepartementets stat uppförda anslag till amanuenser, vikariatsersättning, renskrifning m. m. var gemensamt för departementet i dess helhet med undantag af bankbyrån, för hvilken särskilda medel anvisats för motsvarande ändamål. I följd däraf och då departementets kostnader för renskrifning icke bokförts särskildt för kontroll- och justeringsbyrån, kunde icke fullt exakt angifvas, huru stor del af anslaget, som tagits i anspråk för sistnämnda byrås räkning. Enligt verkställd beräkning kunde emellertid antagas, att under åren 1905 och 1906 användts för byrån i medeltal sammanlagdt omkring 3,400 kronor för hvartdera året.

Af det sålunda använda beloppet hade för hvartdera året 1,200 kronor utgått till aflöning åt enhvar af byråns två amanuenser, af hvilka den ene, som hade teknisk utbildning, biträdde med handläggning af tekniska ärenden och den andre med uppsättning af expeditioner m. m., 560 kronor i medeltal för hvartdera året till vikariatsersättning samt återstoden till renskrift.

För de utgifter af ifrågavarande slag, som komme att erfordras för kontroll- och justeringsstyrelsen, kräfdes emellertid ökning i det belopp, som varit tillräckligt för kontroll- och justeringsbyrån. Dels vore nämligen en icke obetydligt ökad renskrifningskostnad att förvänta dels komme ock säkerligen ökadt behof af extra biträde att åtminstone tidtals göra sig gällande inom styrelsen under den nya organisationen. Ökningen af erforderligt medelsbelopp hade dock ansetts tills vidare kunna begränsas till 900 kronor utöfver hvad som beräknats hafva åtgått för kontroll- och justeringsbyrån för år 1906. För bestridande af ifrågavarande utgifter vid kontroll- och justeringsstyrelsen skulle sålunda erfordras ett belopp af sammanlagdt 4,300 kronor för år.

Med afseende å sättet för genomförandet af den ifrågavarande förändringen af kontroll- och justeringsbyrån, borde den vid byrån anställda tjänstemannapersonalens insikter och erfarenhet å förevarande område naturligen tillgodogöras vid den nya institutionen, hvilken ju skulle hafva i hufvudsak samma uppgifter sig förelagda som kontroll-

och justeringsbyrån, men det kunde icke gärna ifrågasättas, att dessa tjänstemän skulle lämna sina ordinarie befattningar för att öfvergå till ett annat verk, ställdt å extra stat. Jag hade därför tänkt mig, att kontroll- och justeringsstyrelsen skulle tills vidare organiseras på det sätt, att de dåvarande tjänstemännen inom kontroll- och justeringsbyrån, med bibehållande af sina å finansdepartementets stat uppförda ordinarie befattningar, blefve förordnade att uppehålla närmast motsvarande befattningar inom kontroll- och justeringsstyrelsen.

Befattningen såsom tredje ledamot i styrelsen skulle naturligen äfven tillsättas på förordnande. Detsamma blefve gifvetvis förhållandet beträffande öfriga befattningar i styrelsen, ifall någon af de dåvarande tjänstinnehafvarna inom kontroll- och justeringsbyrån afginge från sin tjänst, medan styrelsen ännu befunne sig på extra stat.

För att aflöningen till de två tjänstemän inom kontroll- och justeringsbyrån — byråingenjören och kanslisekreteraren — hvilka komme att förordnas såsom ledamöter i kontroll- och justeringsstyrelsen, skulle bringas upp till det för sådan ledamot föreslagna aflöningsbelopp af 4,500 kronor, erfordrades ett tillskott i lönen af 500 kronor för dem hvardera. Dessa belopp äfvensom den för den tredje ledamoten i styrelsen föreslagna aflöningen, 4,500 kronor, ansåg jag tills vidare lämpligen kunna utgå af det å sjunde hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsafgifter.

Byråingenjören och kanslisekreteraren äfvensom vaktmästaren å kontroll- och justeringsbyrån borde, oberoende af öfverflyttningen till det nya ämbetsverket, få, med afseende å rätten till ålderstillägg enligt den nya staten, räkna sig till godo sin tjänstgöring inom byrån; och borde dem tillkommande liksom eljest ifrågakommande ålderstillägg utgå af det för dylikt ändamål å sjunde hufvudtiteln uppförda förslagsanslag.

Det belopp, 4,300 kronor, som erfordrades för bestridande af kostnaden för aflöning af amanuenser samt för vikariatsersättning, renskrifning m. m. vid kontroll- och justeringsstyrelsen, syntes lämpligen kunna tills vidare utgå af förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsafgifter.

Genom skrifvelse den 13 maj 1884 hade Riksdagen i sammanhang med fastställandet af stat för kontroll- och justeringsbyrån förklarat, att alla expenser vid nämnda byrå — hvilka expenser utgjordes af utgifter för vård och reparation af kontrolleffekter, statistiskt tryck m. m. — skulle bestridas från anslaget för kontroll å tillverkningsafgifter. I denna anordning syntes mig ej böra göras någon förändring.

Äfven efter kontroll- och justeringsbyråns förändring till ett fristående ämbetsverk komme en del af de mål och ärenden, hvilka af chefen för nämnda byrå bereddes till underdånig föredragning, fortfarande att i sista hand pröfvas af Kungl. Maj:t och sålunda att alltjämt tillhöra finansdepartementets handläggning. Ehuru enligt de berörda författningsförslagen afgörandet af åtskilliga frågor rörande tillämpningen af författningarnas kontrollföreskrifter m. m. ansetts kunna med fördel öfverlämnas åt kontroll- och justeringsstyrelsen, kvarstode nämligen ändock vissa slag af ärenden, hvilka vore af den vikt, att desamma fortfarande såsom dittills syntes böra ankomma på Kungl. Maj:ts afgörande.

Dit hörde, förutom åtskilliga slag af ansökningsärenden angående dispens, eftergift af skatt m. m., hvilka enligt gällande författningar skulle afgöras af Kungl. Maj:t, vissa frågor beträffande justeringsväsendet äfvensom besvärsmål rörande tillämpningen af ej mindre de ifrågavarande tillverknings- och beskattningsförfattningarna än äfven författningarna angående försäljning af brännvin, vin och öl samt af tillagade, alkoholfria drycker och svagdricka och slutligen jämväl frågor angående ändring inom dithörande lagstiftningsområden.

För beredande inom finansdepartementet af dithörande mål och ärenden, särskildt dem, som rörde tillverkning och beskattning af brännvin, maltdrycker och socker äfvensom justeringsväsendet, erfordrades biträde af en tjänsteman med speciella insikter och erfarenhet å förevarande områden. Jag ansåg ifrågavarande angelägenhet tills vidare lämpligast kunna ordnas på det sätt, att chefen för den nya styrelsen eller, i händelse af förfall för honom, någon annan tjänsteman inom styrelsen förordnades att i egenskap af departementschefens biträde bereda ifrågavarande ärenden.

Därest en sådan anordning träffades, syntes, med hänsyn därtill att ifrågavarande mål och ärenden ännu vore till antalet jämförelsevis få, något särskildt arfvode åt den af ifrågavarande tjänstemän, som erhölle dylikt förordnande, icke erfordras, åtminstone för närmaste tid, och särskilda utgifter för ändamålet sålunda kunna tills vidare undvikas. Den enda förberedande åtgärd, som skulle behöfva träffas för öppnande af möjlighet till en dylik anordning, vore därför att i den blifvande instruktionen för kontroll- och justeringsstyrelsen införa en bestämmelse, enligt hvilken ej mindre chefen än äfven ledamöterna i styrelsen skulle vara pliktiga att, där så påfordrades, åtaga sig ett sådant förordnande, hvarom nyss nämnts.

Det arbete, som erfordrades för uppsättningen af Kungl. Maj:ts utslag eller beslut uti ifrågavarande mål och ärenden, kunde emellertid icke lämpligen åläggas någon af departementets ordinarie tjänstemän, hvilka vore fullt upptagna af sina dåvarande göromål. Nämnda arbete hade likväl dittills icke varit af större omfattning, än att detsamma lämpligen kunde anförtros åt en amanuens under ledning af den tjänsteman, som skulle hafva att bereda målen och ärendena till föredragning. Såsom godtgörelse för detta arbete syntes dock ett särskildt arfvode böra tillgodokomma den amanuens, som erhölle uppdraget i fråga. Berörda arfvode ansågs böra utgå af det å finansdepartementets stat uppförda ordinarie anslag till amanuenser, vikariatsersättning m. m.

Under förutsättning att de kungl. propositionerna med förslag till förordningar angående tillverkning af brännvin, angående tillverkning och beskattning af maltdrycker samt om beskattning af socker, i hvad de afsåge den dåvarande centrala kontrollmyndighetens förändrande till en särskild kontroll- och justeringsstyrelse, vunne Riksdagens bifall, föreslog Kungl. Maj:t, såvidt kontroll- och justeringsstyrelsen angick, att Riksdagen måtte medgifva,

att till aflönande af dåvarande chefen för finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå äfvensom af de vid byrån då anställda byråingenjör, kanslisekreterare och vaktmästare, hvilka jämlikt åtagande skulle förordnas såsom respektive chef, ledamöter och vaktmästare vid kontroll- och justeringsstyrelsen, finge dels disponeras de belopp, hvilka af det å sjunde hufvudtiteln för finansdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli uppförda ordinarie anslag jämte sjunde hufvudtitelns förslagsanslag till ålderstillägg eljest skolat i form af lön, tjänstgöringspenningar och ålderstillägg utgå till nämnda tjänstinnehafvare, dels ock såsom lönefyllnad åt bemälda byråingenjör och kanslisekreterare utgå af förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsafgifter ett belopp af 500 kronor åt hvardera för år räknadt;

att till aflönande af en tredje ledamot i kontroll- och justeringsstyrelsen för tiden från och med den 1 juli 1908 finge af sistnämnda förslagsanslag utgå ett belopp af 4,500 kronor för år räknadt, äfvensom, i den mån ålderstillägg ifrågakomme för honom, därför erforderligt belopp af det under sjunde hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg;

att vid tjänstledighet af annan anledning än semester för någon af bemälda tjänstinnehafvare vid kontroll- och justeringsstyrelsen de vikarien tillkommande tjänstgöringspenningar äfvensom den del af lönen, som den tjänstledige kunde förpliktas att under ledigheten afstå för

tjänstens uppehållande, finge utgå af samma anslag, som lönen och tjänstgöringspenningarna till den förre;

att, därest någon af de dåvarande tjänstinnehafvarna vid kontroll- och justeringsbyrån afginge från tjänsten, till aflönande af den, som förordnades att uppehålla däremot svarande befattning i kontroll- och justeringsstyrelsen, finge disponeras det belopp af förenämnda anslag för finansdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli, som uppburits af den afgångne, äfvensom, därest denne innehaft byråingenjörs- eller kanslisekreterarbefattning vid kontroll- och justeringsbyrån, såsom lönefyllnad ett belopp af 500 kronor för år räknadt af förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsafgifter jämte, i den mån sådant ifrågakomme, ålderstillägg af förenämnda under sjunde hufvudtiteln anvisade förslagsanslag till ålderstillägg;

att tjänstinnehafvare inom kontroll- och justeringsbyrån, hvilken förordnades att uppehålla tjänst inom kontroll- och justeringsstyrelsen, finge för åtnjutande af ålderstillägg tillgodoräknas den tid, han i sådant hänseende ägt tillgodoräkna sig med afseende å sin tjänst inom byrån;

att till aflönande af amanuenser samt till vikariatsersättning, renskrifning m. m. vid kontroll- och justeringsstyrelsen ett belopp af 4,300 kronor för år räknadt finge utgå af förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsafgifter; samt

att alla expenser vid kontroll- och justeringsstyrelsen finge bestridas af samma anslag.

Hvad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit bifölls af Riksdagen.

Nådig instruktion för kontroll- och justeringsstyrelsen utfärdades den 15 november 1907.

Departementschefen.

Såsom framgår af den redogörelse jag nu lämnat, ansågs vid den förutvarande kontroll- och justeringsbyråns förändrande år 1907 till ett självständigt ämbetsverk med benämningen kontroll- och justeringsstyrelsen, att med afseende å den förestående regleringen af löneförhållandena m. m. vid de centrala ämbetsverken nämnda styrelse tillsvidare ej borde uppföras på ordinarie stat. För aflönande af styrelsens personal fick disponeras den del af det för finansdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli uppförda anslag, som var afsedd till aflöningen af kontroll- och justeringsbyråns ordinarie personal. Därjämte fingo disponeras de belopp, som eljest skolat utgå till personalen vid kontroll- och justeringsbyrån såsom ålderstillägg från vederbörande förslagsanslag å riksstatens sjunde hufvudtitel. De ökade anslag, som därutöfver erfordrades för genomförande af den förändrade organisa-

tionen af den centrala kontrollmyndigheten, anvisades tills vidare att utgå af förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsafgifter äfvensom i viss mån af nyssnämnda anslag till ålderstillägg.

Löneregleringskommittén har hemställt, att ämbetsverket nu måtte uppföras på ordinarie stat. Med afseende å de betydelsefulla och alltjämt ökade uppgifter, som kontroll- och justeringsstyrelsen har sig ålagda, synes mig anledning ej vidare förefinnas att bibehålla nyssberörda provisoriska skick, hvari styrelsen för närvarande befinner sig.

Sedan Eders Kungl. Maj:t beslutat föreslå Riksdagen, att öfverinseendet öfver justeringsväsendet måtte afskiljas från de åligganden, som nu tillkomma kontroll- och justeringsstyrelsen, torde detta ämbetsverk, på sätt kommittén föreslagit, lämpligen böra benämnas *kontrollstyrelsen*.

I likhet med löneregleringskommittén förordar jag alltså, att den nuvarande kontroll- och justeringsstyrelsen måtte med benämning kontrollstyrelsen uppföras på ordinarie stat och i sammanhang därmed den förutvarande kontroll- och justeringsbyrån definitivt afföras från det å sjunde hufvudtiteln för finansdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli uppförda ordinarie anslag.

Löneregleringskommitténs förslag.

Beträffande den föreslagna kontrollstyrelsens organisation samt aflöningsförmånerna för den ordinarie personalen vid styrelsen har löneregleringskommittén anfört följande.

Organisation.

»Kontrollstyrelsen skulle hafva att utöfva öfverinseendet öfver kontrollen vid tillverkningen och beskattningen af brännvin, maltdrycker och socker m. m., beträffande beskattningen af socker för såvidt denna kontroll icke ankommer på tullverket, äfvensom den befattning med kontrollen öfver försäljningen af brännvin samt med kontrollen öfver normalpapper och normalbläck m. m., som för närvarande tillkommer kontroll- och justeringsstyrelsen enligt de i dessa ämnen utfärdade författningar.

Hvad särskildt angår kontrollen öfver normalpapper och normalbläck m. m., har visserligen inom kommittén varit fråga om äfven detta bestyrs afskiljande från styrelsens åligganden, men kommittén har ansett sig ej böra framkomma med förslag därom, med hänsyn ej mindre därtill, att någon tillräcklig erfarenhet ännu icke kunnat vinnas rörande omfattningen af denna kontroll, än äfven till sättet hvarpå denna kontroll nu utöfvas.

Kommittén tillåter sig att i nämnda hänseenden meddela följande upplysningar. Enligt kungl. förordningen den 12 juli 1907 angående

de slag af papper, bläck, skrifmaskin- och stämpelfärger, som må till vissa offentliga handlingar användas, skall till skriftliga offentliga handlingar, som icke äro af helt tillfällig betydelse, användas s. k. normalpapper, hörande till någon af de i förordningen omförmälda klasser.

Beträffande kontroll- och justeringsstyrelsens åligganden ifråga om normalpapper föreskrifves i samma förordning, bland annat, att styrelsen, som har att pröfva gjord anmälan om tillverkning inom riket af dylikt papper, skall för en tid af högst tre år förordna kontrollanter till utöfvande af den kontroll, hvarom i förordningen förmäles.

Dessa kontrollanter, af hvilka för närvarande äro anställda en vid Grycksbo, en vid Lessebo och en vid Klippans pappersbruk, äro skyldiga att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som styrelsen meddelat.

Af vederbörande kontrollant uttagna profark skola genom kontroll- och justeringsstyrelsens föranstaltande underkastas undersökning för utrönande, huruvida papperet är att anse såsom normalpapper och i sådant fall till hvilken klass detsamma är att hänföra.

Ifrågavarande undersökningar, för hvilkas utförande närmare föreskrifter meddelats af styrelsen, äro för närvarande anförtrodda åt tekniska högskolans materialprofningsanstalt. Den för undersöknings verkställande fastställda afgiften, hvilken till styrelsen insändes genom vederbörande kontrollant, tillhandahålles sedermera profningsanstaltens föreståndare. Öfver hvarje undersökning utfärdas särskildt intyg, som jämte afskrift däraf öfversändes till kontrollanten genom styrelsens försorg. Därest enligt verkställd undersökning papper icke motsvarar de fordringar, hvilka äro uppställda för den pappersklass, den å profvet befintliga vattenstämpeln angifver, äger tillverkaren att påkalla frågans pröfning af kontroll- och justeringsstyrelsen.

Till de offentliga handlingar, hvilka böra skrifvas på normalpapper, må ej användas annat bläck än sådant, som blifvit af kontroll- och justeringsstyrelsen godkändt såsom normalbläck.

Beträffande styrelsens befattning med kontrollen öfver normalbläck är stadgadt, att den, som önskar få inom riket tillverkadt bläck godkändt såsom normalbläck, har att därom göra ansökning hos styrelsen. Därvid skall insändas ett bläckprof jämte fastställd undersökningsafgift. Profvet skall därefter på kontroll- och justeringsstyrelsens föranstaltande underkastas undersökning för bestämmande, huruvida bläcket må godkännas såsom normalbläck, och skall denna undersökning utföras enligt de närmare föreskrifter, som meddelats af styrelsen. Själfva undersökningen utföres för närvarande på tekniska högskolans kemiska laboratorium, som äfven uppbär den af styrelsen mottagna undersökningsafgiften. Därest

det profvade bläcket befunnits tillfredsställande, meddelar kontroll- och justeringsstyrelsen godkännande, hvilket gäller för tre år. I början af hvarje år skall styrelsen offentliggöra förteckning å de bläcksorter, som då äro godkända såsom normalbläck.

För åstadkommande af skrift medelst skrifmaskin eller stämpel må icke, där ej fråga är om handling af endast helt tillfällig betydelse, till bruk i statens tjänst användas annan färg än sådan, som af kontroll- och justeringsstyrelsen genom utfärdad kungörelse förklarats lämna skrift af minst lika stor varaktighet som skrift med normalbläck.

Hvad nu angår behofvet af ordinarie arbetskrafter hos den styrelse, som, efter afskiljandet af justeringsväsendet, skulle hafva de nuvarande kontroll- och justeringsstyrelsen i öfrigt tillkommande åligganden, har nämnda behof synts kommittén böra tillgodoses med enahanda antal befattningar, som nu finnas vid sistnämnda styrelse, nämligen, förutom chefen, tre ansvariga ledamöter, däraf två tekniskt bildade och en tillika sekreterare äfvensom en vaktmästare.

Att minska de tekniska ledamöternas antal på grund af justeringsgöromålens öfvertagande af annat ämbetsverk torde icke låta sig göra. Dessa göromål hafva nämligen icke varit mer omfattande än att de endast i mindre grad tagit tiden i anspråk för en af de tekniska ledamöterna; och om än kontrollgöromålen hos styrelsen icke för den närmaste framtiden må komma att till fullo sysselsätta bägge de tekniska ledamöterna, kvarstår dock, äfven efter justeringsgöromålens afskiljande, mer arbete än som torde kunna utföras af endast en teknisk ledamot.

Äfven vid organisationen af den nuvarande kontroll- och justeringsstyrelsen förutsattes, att full sysselsättning inom styrelsen ej kunde förväntas för två tekniska ledamöter. Men de båda tekniska ledamöter, som under benämningen öfveringenjörer borde anställas hos styrelsen, skulle, utom handläggningen af de dem såsom föredragande tillhörande ärenden, m. fl. åligganden, vara pliktiga, den ene eller bägge, att enligt öfverdirektörens bestämmande dels genom inspektionsresor öfvervaka kontrollen öfver sockerbeskattningen dels ock tjänstgöra såsom öfverkontrollörer vid brännvins- och maltdryckskontrollen inom Stockholms stad och angränsande trakter.

Beträffande denna anordning framhölls, att densamma skulle medföra en väsentlig fördel, i det att den centrala kontrollmyndigheten därigenom komme i en nära och personlig beröring med den lokala kontrollen och blefve i tillfälle att inhämta noggrannare kännedom om densamma, än hvad då kunde ske endast genom tillfälligtvis företagna inspektionsresor.

Kommittén har tänkt sig, att, efter justeringsgöromålens frånskiljande, vederbörande öfveringenjörs verksamhet som öfverkontrollör vid brännvins- och maltdryckstillverkningen skulle kunna utsträckas öfver ett större område än för närvarande, hvarigenom kunde inbesparas arfvodesbelopp till annan eller andra särskilda öfverkontrollörer. Därjämte skulle tillfälle beredas för öfveringenjör att i större omfattning, än hvad nu kan ske, ägna sig åt inspektionen öfver sockerfabrikerna.»

Aflöningsförmåner för den ordinarie personalen.

Med förmälan att aflöningen för öfverdirektören vid kontroll- och justeringsstyrelsen är i gällande lönestat upptagen till 7,000 kronor, däraf 5,000 i lön och 2,000 i tjänstgöringspenningar, yttra kommitterade följande angående aflöningsförmånerna för den ordinarie personalen:

»I delen I af sina betänkanden, innefattande allmänna förutsättningar och grunder för en reglering af löneförhållanden m. m. inom de centrala ämbetsverken, upptog kommittén såsom tillhörande normala lönegrader öfverdirektörer och jämförliga chefer med en aflöning af 7,000 kronor samt generaldirektörer med 9,000 kronor (till hvilken sistnämnda grupp då jämväl hörde generaldirektören i statskontoret).

Kommittén föreslog i samma del för generaldirektör i normalgrad en aflöning af 10,000 kronor samt för öfverdirektör och annan därmed jämförlig chef i normalgrad 8,000 kronor.

Vid 1907 års riksdag blef emellertid, på förslag af Kungl. Maj:t, aflöningen för generaldirektören i statskontoret bestämd till 11,000 kronor.

Till samma belopp sattes vid 1908 års riksdag aflöningen för generaldirektören i domänstyrelsen samt för blifvande generaldirektör i kammarkollegium.

Och då därmed torde få anses medgifvet, att jämväl vid förestående löneregleringar aflöningen till generaldirektör i normalgrad bör sättas 2,000 kronor högre än den utgjorde, då kommittén afgaf delen I, lärer väl äfven för öfverdirektör i normalgrad aflöningsförhöjningen böra bestämmas till 2,000 kronor och aflöningen således sättas till 9,000 kronor. Detta belopp torde lämpligen böra fördelas sålunda, att 5,700 utgöra lön, 2,500 tjänstgöringspenningar och 800 ortstillägg.

Kommittén hemställer alltså, att öfverdirektören och chefen för kontrollstyrelsen må erhålla en aflöning af 9,000 kronor, däraf 5,700 i lön, 2,500 i tjänstgöringspenningar och 800 i ortstillägg.

I fråga om den ställning i aflöningshänseende, som bör tilldelas kontrollstyrelsens ledamöter, får kommittén till en början erinra därom, att, såsom framgår af det statsrådsprotokoll öfver finansärenden, som fanns bilagdt den till 1907 års Riksdag aflåtna propositionen angående bestridande af kostnaden för en kontroll- och justeringsstyrelse, till

förebild vid organisationen af denna styrelse tjänat landtbruksstyrelsen äfvensom att, i afvaktan å en blifvande mera definitiv löneregler ing, löneförmånerna för tjänstinnehafvarna i det nya verket ansetts lämpligen kunna tills vidare bestämmas efter enahanda förebild. I enlighet därmed fastställdes aflöningen för hvar och en af de tre ledamöterna i kontroll- och justeringsstyrelsen till den för andra gradens tjänstemän då gällande eller till 4,500 kronor, däraf 3,000 i lön och 1,500 i tjänstgöringspenningar, jämte två ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor.

Vid 1908 års riksdag beslöts emellertid att höja aflöningarna för landtbruksstyrelsens ledamöter till hvad som skulle tillkomma tjänstemän i tredje normalgraden enligt den vid 1907 års riksdag för statskontoret antagna normaltyp.

Att i öfverensstämmelse härmed nu föreslå uppförande af den nya kontrollstyrelsens ledamöter i tredje normalgraden har kommittén ansett icke böra ifrågakomma, särskildt som området för den centrala kontrollmyndighetens verksamhet under de senare åren allt mera tillökats och torde inom en icke aflägsen framtid måhända komma att än ytterligare utvidgas, hvadan det kan antagas, att styrelsen knappast ännu fått sin organisation slutgiltigt genomförd.

Å andra sidan torde det emellertid, efter den förhöjning, som bestämts för ledamöterna i landtbruksstyrelsen, och med hänsyn till de viktiga uppgifter, som skulle åligga kontrollstyrelsen, icke kunna anses billigt att bibehålla sistnämnda styrelses ledamöter uti andra normalgraden, äfven med den högre aflöning, som skulle tillkomma denna grad. Kommittén har därför ansett kontrollstyrelsens ledamöter böra sättas i en mellangrad mellan andra och tredje graderna.

För ett rätt handhafvande af de på den centrala kontrollmyndigheten hvilande åligganden måste nämligen för ifrågavarande ledamotsbefattningar kunna påräknas personer af framstående duglighet.

Hvad först beträffar de tekniska ledamöterna, torde, med afseende å den sakkunskap, som hos dem måste fordras, det blifva förenadt med svårighet att vid befattningarnas tillsättande, efter uppkommen ledighet, i konkurrensen med den enskilda industrien erhålla tillräckligt kompetenta sökande för en aflöning motsvarande endast andra gradens.

Enahanda synpunkt torde äfven på sin tid hafva gjort sig gällande, då öfveringenjörerna i patent- och registreringsverket blefvo i aflöningshänseende ställda mellan andra och tredje lönegraderna vid centrala ämbetsverk.

Sekreteraren i kontroll- och justeringsstyrelsen åligger, i likhet med de tekniska ledamöterna, att bereda och föredraga till hans hand-

läggning hörande ärenden, och är han jämväl i likhet med de tekniska ledamöterna ansvarig för styrelsens beslut i de ärenden, i hvilkas behandling han deltager, såvida han nämligen ej låtit till protokollet anteckna sin afvikande mening.

Sålunda torde sekreteraren, hvilken har att inom verket företräda den juridiska och administrativa sakkunskapen, få anses inom detta verk intaga samma ställning i förhållande till styrelsens öfriga ledamöter, som nuvarande sekreteraren i landtbruksstyrelsen intager i förhållande till de andra ledamöterna i sistnämnda styrelse. Nyssnämnda sekreterare har vid den för landtbruksstyrelsen genomförda löneregleringen också i allo jämnställts med de öfriga ledamöterna såväl i aflöningshänseende som beträffande befattningens benämning.

Då med hänsyn till den ställning, den administrativa ledamoten i den centrala kontrollmyndigheten sålunda intager, det måste vara af vikt att för denna befattning erhålla en väl kvalificerad person, och då någon befordran inom verket icke torde kunna ifrågakomma för sådan befattnings innehafvare, lärer i likhet med hvad som, enligt hvad ofvan omförmälts, äger rum inom landtbruksstyrelsen denne ledamot icke böra tilldelas lägre aflöningsförmåner än de tekniska ledamöterna. Därest kommitténs förslag härutinnan vinner bifall, synes emellertid den administrativa ledamoten lämpligen kunna benämnas byrådirektör.

I den nya aflöningsstat för kammarrätten, som antogs vid 1908 års riksdag, uppfördes revisionskommissarierna i nämnda ämbetsverk uti mellangrad mellan andra och tredje normalgraderna. Kommittén har funnit sig böra föreslå, att enahanda aflöningsförmåner, som sålunda tilldelats sistnämnda tjänstemän, må tillkomma ledamöterna i den nya kontrollstyrelsen; och hemställer kommittén fördenskull, att en hvar af ledamöterna i kontrollstyrelsen må åtnjuta en aflöning af 6,800 kronor, däraf 4,200 i lön, 2,000 i tjänstgöringspenningar och 600 i ortstillägg, hvartill kan komma ett ålderstillägg till lönen med 600 kronor efter fem år.

I kontroll- och justeringsstyrelsens stat finnes uppförd en vaktmästare. En sådan måste äfven finnas i den föreslagna kontrollstyrelsen, och torde aflöningen till honom böra bestämmas i likhet med hvad som vid 1907 och 1908 årens riksdagar medgifvits vaktmästare i allmänhet uti centrala ämbetsverk.

Med afseende härå hemställer kommittén, att vaktmästaren hos kontrollstyrelsen tilldelas en aflöning af 1,200 kronor, däraf 700 i lön, 350 i tjänstgöringspenningar och 150 i ortstillägg, hvartill kan komma ett ålderstillägg till lönen efter fem år med 100 kronor; samt att i

blifvande stat för verket den bestämmelsen intages, att, därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.»

Reservation mot kommitténs förslag.

Ordföranden i löneregleringskommittén, byråchefen F. H. Schlytern och kommitténs ledamot herr C. Persson i Stallerhult hafva i en vid kommitténs förevarande betänkande fogad reservation uttalat en afvikande mening beträffande de af kommittén för kontrollstyrelsens ledamöter föreslagna aflöningsförmåner. Reservationen är i hufvudsak af följande lydelse.

»Vi hafva icke kunnat instämma med kommitténs flertal i att upptaga den föreslagna kontrollstyrelsens ledamöter uti aflöningshänseende i en mellangrad mellan andra och tredje normalgraderna för tjänstemän vid centrala ämbetsverk.

Såsom framgår af det statsrådsprotokoll öfver finansärenden, som fanns bilagdt den till 1907 års Riksdag aflåtna propositionen angående bestridande af kostnaden för en kontroll- och justeringsstyrelse, har till förebild vid organisationen af denna styrelse tjänat landtbruksstyrelsen; och i afvaktan å en blifvande mera definitiv löneregler ing ansågos löneförmånerna för tjänstinnehafvarna i det nya verket lämpligen kunna tills vidare bestämmas efter enahanda förebild. I enlighet därmed fastställdes aflöningen för hvar och en af de tre ledamöterna i kontroll- och justeringsstyrelsen till den för andra gradens tjänstemän då gällande eller till 4,500 kronor, däraf 3,000 i lön och 1,500 i tjänstgöringspenningar, jämte två ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor.

Det synes oss icke vara af några sedermera inträffade förhållanden påkalladt att redan nu föreslå ifrågavarande ledamöters uppflyttning i högre aflöningsgrad.

Hvad kommittén i sitt förslag under rubriken »organisation» anfört beträffande ifrågavarande styrelse, som efter afskiljande af öfverinseendet öfver justeringsväsendet ansetts kunna benämnas kontrollstyrelsen, gifver, enligt vår mening, ej heller anledning till ledamöternas uppflyttning i högre lönegrad.

Icke heller synes till stöd därför kunna anföras den omständigheten, att vid 1908 års riksdag landtbruksstyrelsens ledamöter tillerkändes aflöningsförmåner i högre grad.

Till de två tjänstemän inom den förutvarande kontroll- och justeringsbyrån, nämligen byråingenjören och kanslisekreteraren, som från och med den 1 januari 1908 varit förordnade såsom ledamöter i kontroll-

och justeringsstyrelsen, utgick intill nämnda tidpunkt aflöningen i enlighet med de för kanslisekreterare inom statsdepartement i allmänhet gällande bestämmelser. Från nämnda tidpunkt fingo de sina aflöningar förhöjda i öfverensstämmelse med hvad som gäller för tjänstemän i andra graden vid centrala verk, som ännu ej varit föremål för ny löneregleringen. Därvid var ock förutsatt, att bemälde byråingenjör och kanslisekreterare skulle få, med afseende å rätten till ålderstillägg enligt staten för kontroll- och justeringsstyrelsen, räkna sig till godo sin tjänstgöring inom kontroll- och justeringsbyrån.

Det synes oss, som skulle det vara till fyllest, att ledamöterna i kontrollstyrelsen allenast erhålla den förhöjning i aflöning, som betingas af de förbättringar i aflöningsförmåner, hvilka i allmänhet böra komma den andra normalgradens tjänstemän till godo enligt de normaltyper för aflöningarna vid centrala ämbetsverk, som fastställts vid 1907 och 1908 årens riksdagar för statskontoret m. fl. ämbetsverk.

Enligt vår mening hade därför kommittén bort uti ifrågavarande hänseende hemställa, att till en hvar af kontrollstyrelsens tre ledamöter, nämligen två öfveringenjörer och en sekreterare, aflöningen må utgå med 5,800 kronor, däraf 3,600 i lön, 1,800 i tjänstgöringspenningar och 400 i ortstillägg, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, det ena med 500 kronor efter fem år och det andra, likaledes med 500 kronor, efter ytterligare fem år.»

Kontroll- och justerings-styrelsens underdåniga utlåtande.

I infordradt underdånigt utlåtande af den 28 december 1908 har kontroll- och justeringsstyrelsen förklarat sig för närvarande ej hafva något att erinra mot den af löneregleringskommittén för ämbetsverket föreslagna aflöningsstat, hvaremot styrelsen beträffande nyssberörda reservation anmärkt följande.

Enligt det statsrådsprotokoll, som fanns bilagdt den till 1907 års Riksdag aflåtna propositionen angående bestridande af kostnaden för en kontroll- och justeringsstyrelse, hade till förebild vid organisationen af denna styrelse tjänat landtbruksstyrelsen, och blefvo i afvaktan å en blifvande mera definitiv löneregleringen löneförmånerna för tjänstinnehafvarna i det nya verket tillsvidare bestämda efter enahanda förebild, eller de för landtbruksstyrelsen då gällande. Löneregleringskommittén, som i sitt föreliggande betänkande principiellt fasthållit vid omförmälda likställighet, äfven efter det vid 1908 års Riksdag aflöningarna för landbruksstyrelsens ledamöter blifvit höjda till tredje normalgraden, hade likväl, med hänsyn särskildt därtill att kontrollstyrelsen med förevarande förslag knappast kunde antagas få sin organisation

slutgiltigt genomförd, ej nu tagit steget fullt ut och föreslagit uppförande af den nya kontrollstyrelsens ledamöter i tredje normalgraden. Då detta af anförda skäl ej syntes böra för närvarande förekomma, hade kommittén stannat vid att föreslå, att kontrollstyrelsens ledamöter sattes i en mellangrad mellan andra och tredje graderna.

Särskildt de af styrelsens nuvarande ordinarie personal, hvilka under en långvarig tjänstgöring vid den centrala kontrollmyndigheten, en under snart 20 år och två under snart 25 år, haft tillfälle att erfara, hurusom de verket ålagda uppgifter vuxit i såväl omfattning som betydelse, kunde därför, lika med kommittén, ej anse billigt att bibehålla styrelsens ledamöter i andra normalgraden äfven med den högre aflöning, som skulle tillkomma denna grad. Det kunde ej heller anses välbetänkt från statsverkets synpunkt att pålägga för svagt aflönade statsfunktionärer öfverinseendet öfver kontrollen, då ju detta öfverinseende, efter den lokala kontrollens omläggning genom rikets indelning i smärre kontrollörsdistrikt (på vederbörande öfveringenjörs föredragning), i själfva verket innefattade förvaltningen af det för kontroll å tillverkningsafgifter anvisade förslagsanslaget. Betydelsen häraf framginge af det faktum, att de styrelsen underlydande tjänstebefattningar uppginge till mera än 1,500, för hvilka styrelsen hade att (på den administrativa ledamotens föredragning) bestämma arfvode, där dessa befattningar förestodes af kontrollörer vid brännvins- och maltdryckstillverkningen samt tillsyningsmän vid maltdryckstillverkningen, d. v. s. i de ojämförligt flesta fall.

Det långt gående afsteg från nyssberörda ståndpunkt i afseende å likställighet mellan landtbruksstyrelsen och kontrollstyrelsen, som reservanterna ifrågasatt, innebure sålunda ej blott ett bestämdt öfvergifvande af den fastslagna principen utan vore äfven ägnadt att medföra ett föga tillrådligt försvagande af öfverinseendet öfver kontrollen.

Slutligen betonade kontroll- och justeringsstyrelsen, att det afskiljande från styrelsens verksamhet af justeringsgöromålen, som af kommittén tillstyrkts, endast i ringa mån berörde ledamöterna, enär precisionsjusteringen i regel verkställdes af styrelsens tekniska amanuens.

Departementschefen.

I likhet med löneregleringskommittén anser jag, att den nuvarande kontroll- och justeringsstyrelsens organisationsform bör bibehållas för kontrollstyrelsen och att kontrollstyrelsen sålunda bör bestå af en öfverdirektör och chef samt tre ansvariga ledamöter, däraf två tekniskt bildade och en tillika sekreterare hos styrelsen.

Jag anser vidare, att utom hvad angår justeringsärendena, någon förändring icke bör göras med afseende å den i instruktionen för kontroll- och justeringsstyrelsen stadgade skyldighet för öfverdirektören eller den ledamot, som Kungl. Maj:t i hans ställe förordnar därtill, att biträda chefen för finansdepartementet med beredande till underdånig föredragning af de på Kungl. Maj:ts pröfning ankommande mål och ärenden tillhörande förvaltningsområden, beträffande hvilka kontroll- och justeringsstyrelsen har att utöfva inseende eller eljest taga befattning.

Att det afskiljande från styrelsens verksamhet af justeringsgöromålen och dessas öfverflyttande till mynt- och justeringsverket, hvilken förändring ingår i det förslag till organisation af sistnämnda verk, Eders Kungl. Maj:t beslutat förelägga Riksdagen, icke i afsevärd grad kommer att minska kontrollstyrelsens arbete, synes mig framgå af den nu föreliggande utredningen. Då, såsom kontroll- och justeringsstyrelsen bland annat anfört i sitt förenämnda underdåniga utlåtande, precisionsjusteringen för närvarande i regel verkställes af den hos styrelsen anställde tekniska amanuensen, torde särskildt de tekniska ledamöterna i styrelsen endast i ringa mån beröras af ifrågavarande förändring.

Enligt gällande instruktion åligger det de tekniska ledamöterna, öfveringenjörerna, att utom handläggning af de ärenden, hvilka tillhöra dem såsom föredragande, den ene eller båda, enligt öfverdirektörens bestämmande dels inom Stockholms stad jämte angränsande trakter, utan annan godtgörelse än kostnadsersättning för resa utom hufvudstaden, utöfva den tillsyn öfver brännvins- och maltdryckstillverkningen, som eljest åligger öfverkontrollör, dels ock, mot åtnjutande af rese- och traktamentsersättning, tid efter annan företaga inspektionsresor för öfvervakande af kontrollen öfver sockerbeskattningen. Denna anordning lärer efter justeringsgöromålens afskiljande kunna vinna tillämpning i utsträckt omfattning, och i den mån så kan ske är det en beaktansvärd fördel genom den speciella sakkunskap i fråga om den lokala kontrollen och dennas lämpliga anordning, som sålunda tillföres styrelsen. Denna synpunkt framhölls af mig, såsom förut erinrats, vid framläggandet år 1907 af förslaget till upprättande af kontroll- och justeringsstyrelsen och vann därvid och jämväl inom Riksdagen beaktande.

Vidare torde vid bedömandet af denna fråga hänsyn tagas till den af löneregleringskommittén framhållna möjligheten af besparing i annat hänseende, som genom förevarande anordning kan uppstå, nämligen på det sätt att genom utsträckning af vederbörande öfveringenjörs verksamhet såsom öfverkontrollör arfvodesbelopp till annan eller andra särskilda öfverkontrollörer kunde inbesparas.

I öfrigt vill jag i detta sammanhang fästa uppmärksamheten å, hurusom kontrollstyrelsens viktigaste och flesta uppgifter falla inom så rörliga lagstiftningsområden som de angående beskattning af brännvin, maltdrycker och socker samt försäljning af brännvin, vin och öl m. m. Detta förhållande har hittills medfört och torde med all säkerhet äfven hädanefter komma att medföra afsevärdt arbete för kontrollstyrelsens chef och ledamöter i form af utredningar och biträde vid utarbetande af förslag inom berörda olika områden, där styrelsen besitter särskild sakkunskap.

Den hittills försiggångna utvecklingen synes också göra sannolikt, att styrelsens verksamhetsområde kommer att ytterligare utvidgas. I sådant hänseende vill jag erinra, att, sedan den nuvarande organisationen beslöts år 1907, redan tillkommit dels i anledning af nådiga förordningen den 12 juli 1907 angående de slag af papper, bläck, skrifmaskin- och stämpelfärger, som må till vissa offentliga handlingar användas, handhafvandet af kontrollen öfver normalpapper, normalbläck m. m. dels ock enligt nådiga förordningen den 6 mars 1908 angående särskild skatt å majs, använd vid tillverkning af stärkelse, tillsynen öfver sådan tillverkning.

Någon minskning af den ordinarie personalen anser jag sålunda icke kunna ifrågasättas.

Den af 1907 års Riksdag fastställda staten för kontroll- och justeringsstyrelsen har följande utseende:

	Kronor.			
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.	
Öfverdirektören och chefen	5,000	2,000	7,000	
1 öfveringenjör	3,000	1,500	4,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 d:o	3,000	1,500	4,500	
1 ledamot och sekreterare	3,000	1,500	4,500	
1 vaktmästare	500	300	800	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
Till amanuenser, vikariatsersättning, renskrifning m. m.	—	—	4,300	
Summa	—	—	25,600	

Anm. Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

De förändringar beträffande berörda aflöningsförmåner, hvilka blifvit af löneregleringskommittén föreslagna, anser jag mig böra förorda.

I fråga om kommitténs förslag att öfverdirektören och chefen för kontrollstyrelsen må erhålla en aflöning af 9,000 kronor, däraf 5,700 i lön, 2,500 i tjänstgöringspenningar och 800 i ortstillägg, rådde inom kommittén ingen meningsskiljaktighet.

Rörande aflöningen till de tre ledamöterna i styrelsen föreligga däremot, såsom jag redan nämnt, två förslag. Kommitténs hemställan i denna punkt går ut på, att en hvar af ledamöterna i kontrollstyrelsen måtte åtnjuta en aflöning af 6,800 kronor, däraf 4,200 i lön, 2,000 i tjänstgöringspenningar och 600 i ortstillägg, hvartill kunde komma ett ålderstillägg till lönen med 600 kronor efter fem år.

Reservanterna åter föreslå en aflöning af 5,800 kronor, däraf 3,600 i lön, 1,800 i tjänstgöringspenningar och 400 i ortstillägg, hvartill kunde komma två ålderstillägg till lönen, det ena med 500 kronor efter fem år och det andra, likaledes med 500 kronor, efter ytterligare fem år.

Vid pröfningen af de skäl, som anförts till förmån för hvartdera af dessa förslag, har jag icke kunnat finna annat än att den högre aflöningen är från kommittémajoritetens sida på ett tillfredsställande sätt motiverad.

Gentemot den af reservanterna uttalade mening, att sedan kontroll- och justeringsstyrelsens nuvarande stat fastställdes inga förhållanden inträffat, som påkallade ifrågavarande ledamöters uppflyttning redan nu i högre aflöningsgrad, anser jag mig böra erinra därom, att under åren 1907 och 1908 åtskilliga löneregleringar blifvit beslutade af Riksdagen, därvid i intet fall för ledamöter i centralt styrelseverk aflöningen blifvit satt så låg som den af reservanterna för kontrollstyrelsens ledamöter nu föreslagna, hvilken motsvarar aflöningen för tjänsteman i andra normalgraden.

De viktiga uppgifter, som åligga den centrala kontrollmyndigheten, kräfva, såsom kommittén ock framhållit, å ifrågavarande ledamotsbefattningar personer af framstående duglighet.

Af de tekniska ledamöterna måste fordras insikter i tekniken inom de tillverkningsgrenar, öfver hvilka kontrollstyrelsen har att öfva kontroll. Vid det förhållande att ifrågavarande tillverkningar i stor omfattning drifvas såsom storindustri, synes det mig nödvändigt att fästa tillbörligt beaktande vid storindustriens förmåga att draga in i sin tjänst personer med sakkunskap och duglighet. Då staten för de ifrågavarande befattningarna måste hafva fullt kompetenta innehafvare, lärer det därför vara af synnerlig vikt att ej ställa dessa befattningar för lågt i aflöningshänseende.

Men äfven om berörda omständighet icke förelåg, anser jag, att såväl de tekniska ledamöternas som den administrativa ledamotens befattningar ställa så stora kraf på innehafvarna, att den af kommittémajoriteten förordade högre aflöningen är befogad. Med hänsyn bland annat till de af mig nyss angifna utredningar m. m., hvilkas verkställande af dem påfordras, är det nämligen nödvändigt, att dessa ledamöter i största möjliga utsträckning följa och göra sig underkunniga om såväl rent tekniska som skattetekniska och äfven öfriga framsteg och förändringar, som äga rum inom de områden, som utgöra och blifva föremål för styrelsens verksamhet. Utöfver den ordinarie ämbetsverksamheten torde alltså studier af ej obetydlig omfattning tillkomma för ifrågavarande tjänstemän.

Hvad ytterligare angår den administrativa ledamoten, har denne den speciella uppgiften att inom styrelsen representera författningskunskapen och ämbetsmannarutinen, och de viktiga skatteintressen, som det åligger styrelsen att tillvarataga för staten, ställa stora anspråk i berörda hänseenden på ifrågavarande ledamot. Härvid är nämligen att beakta, att, jämte det styrelsen har att öfvervaka tillämpningen af beskattningsförordningarna och de af Kungl. Maj:t utfärdade ordningsstadgar, det åligger styrelsen att utarbeta och utfärda de speciella föreskrifter angående detaljerna vid kontrollen, hvilka erfordras till komplettering af de i nämnda förordningar och stadgar inrymda mera allmänna bestämmelser rörande kontrollens anordnande. Från styrelsen utgå därför till ganska afsevärdt antal särskilda föreskrifter, cirkulär m. m. till ledning för den stora kontrollpersonalen, och för dessas öfverensstämmelse med gällande lag och författningar är gifvetvis den i hithörande frågor föredragande administrativa ledamoten närmast ansvarig. Äfven berörda åligganden synas mig kräfva, att den administrativa ledamoten ställes i jämbredd med styrelsens tekniska ledamöter.

Under åberopande i öfrigt af hvad löneregleringskommittén anfört till stöd för sin hemställan i fråga om aflöningen åt de tre ledamöterna i kontrollstyrelsen, förordar jag nämnda hemställan till godkännande; dock finner jag icke skäl biträda förslaget, att den administrativa ledamoten skulle benämnas byrådirektör.

Emot löneregleringskommitténs hemställan beträffande den föreslagna vaktmästaren hos kontrollstyrelsen synes mig intet vara att erinra.

Såsom förutsättning för den blifvande aflöningsstaten bör uppställas, att samtliga ordinarie tjänstinnehafvare skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröf-

ning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst 6 timmar hvarje söckendag.

Löneregleringskommittén har uppgjort förslag till aflöningsvillkor för ordinarie tjänstinnehafvare i kontrollstyrelsen, därvid kommittén haft till förebild de aflöningsvillkor, som stadgats för landtbruksstyrelsen enligt nådiga kungörelsen den 2 oktober 1908. Jag har icke funnit något att erinra mot detta kommitténs förslag.

Anslag till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrifning m. m.

Såsom förut meddelats, medgaf 1907 års Riksdag, att till aflönande af amanuenser samt till vikariatsersättning, renskrifning m. m. vid kontroll- och justeringsstyrelsen ett belopp af 4,300 kronor för år räknadt finge utgå af förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsafgifter.

Detta belopp var afsedt att komma till användning på följande sätt:

två amanuenser med arfvode af 1,200 kronor hvardera	kronor	2,400: —
ersättning åt vikarier under $1^1/_2$ månads semester för hvar och en af styrelsens ledamöter à 187 kronor 50 öre	„	562: 50
renskrifning	„	900: —
ersättning åt extra biträden m. m.	„	437: 50
Summa	kronor	4,300: —

Under antagande att två amanuenser äfven skulle blifva behöfliga hos den ifrågasatta kontrollstyrelsen, har kommittén ansett sig böra vid beräknandet af det anslag, hvarifrån amanuensarfvoden skola utgå, ställa beräkningen uti ifrågavarande afseende efter de grunder, som följts beträffande kammarkollegium och kammarrätten, eller till i medeltal 1,800 kronor för hvarje amanuens.

Vid regleringen år 1908 af löneförhållandena vid nyssnämnda två ämbetsverk hade, fortsätter kommittén, för uppehållande af amanuensbefattning under sjukdom och semester samt då amanuens förordnats att bestrida ordinarie tjänst under innehafvarens semester och tjänstledighet beräknats omkring 450 kronor för hvarje amanuens. Samma belopp syntes äfven böra beräknas vid kontrollstyrelsen.

Enligt kommitténs förslag skulle rätt till semester, på enahanda sätt som nu är fallet inom kontroll- och justeringsstyrelsen, tillkomma kontrollstyrelsens ledamöter hvardera under en och en half månad årligen. För dessa semesterledigheter erfordras vikariatsersättningar, och har kommittén härför beräknat ett sammanlagdt belopp af 750 kronor.

För renskrifning har kommittén upptagit enahanda belopp, som från och med den 1 januari 1908 beräknats för ändamålet inom kontroll- och justeringsstyrelsen, eller 900 kronor.

Till ersättning åt extra biträden m. m. är för närvarande beräknadt ett belopp af 437 kronor 50 öre. För erhållande af en jämnare slutsumma har för ifrågavarande ändamål af kommittén upptagits ett belopp af 450 kronor.

Kommittén hemställer, att i staten för kontrollstyrelsen må uppföras ett anslag af 6,600 kronor till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrifning m. m.

Enligt kommitténs beräkning skulle det ifrågavarande anslaget å 6,600 kronor till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrifning m. m. komma till användning på ungefär följande sätt:

arfvoden till 2 amanuenser à 1,800 kronor	3,600: —
vikariatsersättningar under ledamöternas semester	750: —
uppehållande af amanuensbefattningarna under semester, sjukdom m. m.	900: —
renskrifningskostnad	900: —
ersättning åt extra biträden m. m.	450: —
	6,600: —

Departementschefen.

För närvarande äro, såsom jag förut nämnt, hos kontroll- och justeringsstyrelsen anställda två amanuenser, däraf en teknisk. Jämväl hos kontrollstyrelsen torde dessa amanuenser erfordras, och synes mig intet vara att erinra mot det för sådant ändamål föreslagna belopp.

Medel till ersättande af vikarier för amanuenserna under sjukdom och ledighet samt förordnande att bestrida ordinarie tjänst torde böra å det ifrågavarande anslaget beräknas med 900 kronor i enlighet med den af kommittén angifna grund eller till omkring 450 kronor för hvardera amanuensen. Beträffande öfriga af löneregleringskommittén under förevarande anslag beräknade belopp synes ej heller vara något att anmärka, då de i det närmaste svara mot de i gällande stat för kontroll- och justeringsstyrelsen för enahanda ändamål inräknade belopp.

Expenser.

Såsom jag förut erinrat hafva expenser såväl vid den förutvarande kontroll- och justeringsbyrån som vid den nuvarande kontroll- och justeringsstyrelsen bestridts från förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsafgifter. Dessa expenser utgöras af utgifter för vård och reparation af kontrolleffekter, statistiskt tryck m. m., hvarjämte från samma anslag utgår erforderligt belopp för hyra för den lokal, där kontroll- och justeringsstyrelsen är inrymd. I denna anordning synes mig ej böra göras någon förändring i sak, men det torde vara erforderligt att

begära Riksdagens bemyndigande, att motsvarande utgifter vid kontrollstyrelsen må bestridas på enahanda sätt.

Kostnadsberäkning.

Medan den nu gällande staten för kontroll- och justeringsstyrelsen slutar å ..... kronor 25,600: —
skulle enligt det af mig nu förordade förslaget staten för kontrollstyrelsen sluta å ..... „ 37,200: —
och således öfverstiga den nuvarande staten för kontroll- och justeringsstyrelsen med 11,600 kronor.

Därest emellertid till slutsumman i sistnämnda stat lägges det extra lönetillägg, tillhopa 1,548 kronor, som för år 1908 tillkommit vissa i samma stat upptagna befattningshafvare, blir totalsumman 27,148 kronor och den verkliga ökningen i utgifter allenast 10,052 kronor.

Vid dessa beräkningar har hänsyn icke tagits till ålderstillägg, hvilka fortfarande skulle utgå af sjunde hufvudtitelns gemensamma anslag till ålderstillägg.

Vid underdånig anmälan den 12 nästlidne januari af de frågor, som tillhörde regleringen af riksstatens sjunde hufvudtitel för år 1910, yttrade jag, bland annat, att, därest kontroll- och justeringsstyrelsen blefve uppförd på ordinarie stat, i samband därmed den förutvarande inom finansdepartementet anordnade kontroll- och justeringsbyrån, hvilken fortfarande till formen kvarstår å departementets stat, ehuru därför anvisade aflöningsmedel jämlikt Riksdagens medgifvande tillsvidare disponeras för aflönande af den allenast på förordnande tillsatta personalen inom kontroll- och justeringsstyrelsen, borde från departementets stat definitivt afföras och det i riksstaten för departementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli uppförda anslaget i följd däraf minskas. Det belopp, som sålunda, vid bifall till det af mig nu förordade förslag angående uppförande å ordinarie stat af kontrollstyrelsen, skulle afgå, utgör 15,200 kronor. Slutsumman af berörda för finansdepartementet uppförda anslag, som enligt senast fastställda riksstat uppgick till 70,300 kronor, skulle därigenom blifva 55,100 kronor.

Med undantag af styrelsens expenser, däri jag inbegriper lokalhyra, komme de för bestridande af kostnaderna för kontroll- och justeringsstyrelsen erforderliga belopp, hvilka jämlikt beslut af 1907 års Riksdag skulle utgå af förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsafgifter, gifvetvis att i och med uppförandet af kontrollstyrelsen å ordinarie stat icke vidare tagas i anspråk.

På grund af hvad jag sålunda anfört, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen, att

ej mindre, med öfverförande af den nuvarande kontroll- och justeringsstyrelsen å ordinarie stat under benämning kontrollstyrelsen,

dels godkänna följande förslag till aflöningsstat för kontrollstyrelsen att tillämpas från och med år 1910:

	Kronor.				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Ortstillägg.	Summa.	
Öfverdirektören och chefen	5,700	2,500	800	9,000	
1 öfveringenjör	4,200	2,000	600	6,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 d:o	4,200	2,000	600	6,800	
1 ledamot och sekreterare	4,200	2,000	600	6,800	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
Till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrifning m. m.	—	—	—	6,600	
Summa	—	—	—	**37,200**	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

dels godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner, nämligen:

att innehafvare af ordinarie befattning i kontrollstyrelsen skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af ämbetsverket eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende äfvensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom självständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål öfverflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie befattning i kontrollstyrelsen icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registreradt, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår chef eller ledamot, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, kontrollstyrelsen, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som erhållit förordnande att uppehålla befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke af kontrollstyrelsen pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej kontrollstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den

tid han åtnjutit semester, under iakttagande att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från det att han, efter förordnande, tillträdt motsvarande befattning i kontroll- och justeringsstyrelsen, vaktmästaren därjämte äfven den tid, hvarunder han varit såsom ordinarie vaktmästare anställd inom finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att styrelsens chef och ledamöter äga årligen, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester, en hvar under en och en half månad;

att vid afgång från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels i riksstaten under sjunde hufvudtiteln uppföra ett ordinarie anslag till kontrollstyrelsen å 37,200 kronor;

dels ock medgifva, att alla expenser vid kontrollstyrelsen må bestridas af det under sjunde hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsafgifter;

än äfven, under förutsättning att hvad sålunda föreslagits beträffande kontrollstyrelsen vinner Riksdagens bifall, minska det å sjunde hufvudtiteln för finansdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli uppförda ordinarie anslag med de till aflöning åt den ordinarie personalen vid finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå anvisade belopp, tillhopa 15,200 kronor, hvilka för närvarande disponeras till bestridande af kostnaderna för kontroll- och justeringsstyrelsen;

kommande vid bifall till sistberörda förslag det för nämnda afdelning af Kungl. Maj:ts kansli i riksstaten uppförda ordinarie anslag, 70,300 kronor, att nedsättas till 55,100 kronor.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt.... vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Axel Alexanderson.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1909.